

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 27 (872)

Reede, 30. september 1977

XXIX AASTAKÄIK

60
OKTOOBRITEEL

KODUNE TUNNE KÕIKJAL

Meie üliõpilaste õpitöö jaguneb kahte ossa: auditoorne töö TPI-s ja praktika baaskäitistes. Stuudiumi jooksul tehakse läbi õppepraktika, tootmispraktika ja diplomieelne praktika.

Kõige massilisemalt võtavad üliõpilased osa suvisest õppe- ja tootmispraktikast. Näiteks esialgsete kokkuvõtete kohaselt suunati mullu suvisele praktikale 2379 üliõpilast. Neist enamik, 74,3% oli suunatud Eesti NSV käitistesse, ülejäänud aga kas TPI kateedrite-laborite juurde või teistesse liiduvabariikidesse. Lisaks NSV Liidu praktikakäitistele käis 140 üliõpilast tutvumis-tootmispraktikal välisriikides (Saksa DV, Poola RV, Tšehhoslovakkia SV ja Ungari RV).

Suvine õppe- ja tootmispraktika oli korraldatud 250 käitises, sealhulgas 133 Tallinna käitises, 59 Eesti NSV käitises väljaspool Tallinna, 17 TPI kateedris-laboris, 32 käitises NSV Liidu ulatuses ja välisriikide 9 ettevõttes.

Vestluses praktikantide ja juhendavate õppejõududega selgus, et kõikjal võeti meie üliõpilasi väga lahkelt vastu. Kodune tunne oli kõikjal. Ilma selleta on aga raske kuni kaks ja pool kuud elada ja töötada esialgu veel võõras töökollektiivis. Ei olnud sellist käitist või ühiselamukollektiivi, kus meie praktikantidesse oleks halvasti suhtunud. Muidugi eeldas see meie üliõpilaste head tööd, eeskujulikku käitumist ja kõrget töödistsipliini. Need kolm tegurit määravadki lugupidamise tudengi vastu ja panevad aluse kodutunde tekkimisele.

Eraldi tuleks ära märkida meie häid suhteid, mida on aastast aastasse täiendatud ja kõrge hoitud vastastikuse koostöö alusel NSV Liidu teiste liiduvabariikide käitiste ja kõrgkoolidega. Praktika korraldamisel on need suhted konstruktiiivse ja vastastikuse kasusaamise iseloomuga. Mullu olid TPI-l sõmitud vastastikused praktikantide majutamise lepingud 18 NSV Liidu kõrgkooliga, kokku 488 üliõpilase vastuvõtmiseks. TPI lugupeetud partnereiks ühiselamutes prak-

tikantide õõbimiskohtade vahetamisel on juba ammu aega Moskva Lenini ordeniga Energeetikainstituut ja Raudteetranspordinseneride Instituut, Leningradis S. M. Kirovi nim. Kergetööstuse Tehnoloogia Instituut, Lenini ordeniga M. I. Kalinini nim. Polütehniline Instituut ja Lenini ordeniga Raudteetranspordinseneride Instituut. Aga samuti ka Kiievi Lenini ordeniga Polütehnilise Instituudi, Gorki, Kišinjovi, Lvovi, Togliatti, Novotšerkasski, Riia ja mitmete teiste polütehniliste ja muude õppeasutuste ühiselamud on meie üliõpilastele ja õppejõududele hästi tuntud. Alati võetakse seal tipikaid hästi vastu.

Sama vastastikune kohustus lasub ka meil — majutada hästi oma partnereid teistest kõrgkoolidest, et ka neile saaks Tallinn (ja TPI) kodusemaks.

Teiseks koduse meeleolu tekitajaks mujal viibides on töökollektiiv. Väga häid ja häid töökollektiive-praktikabaase

on meil palju. Neid on rohkesti Tallinnas ja vabariigi teistes linnades. Neid on palju ka teistes liiduvabariikides. Märklgem siin vaid üksikuid. Tootmis-koonidised «Ret», «Talleks», tehased «Volta», «Eesti Kaabel» ja mitmed teised ei ole praktikabaasideks mitte ainult TPI-le, vaid ka teiste liiduvabariikide üliõpilastele.

Väljaspool koduvabariiki on meelisbaasideks Leningradi J. M. Sverdlovi nim. Tööpingi-tootmiskoonid, Volga Autotehas Togliattis, Moskva Lenini Autotehas, Kiievi Tootmiskoonid «Avio», Minski Kellatehas, Novotšerkasski Sünteetiliste Toodete Tehas, Kemerovo Tootmiskoonid «Kuzbass-süsi», Tootmiskoonid «Torezan Fratsiit», A. S. Popovi nim. Riia Raadiotehnikatehas, mitmed ehitusorganisatsioonid Kiievis, Minskis ja Vilniuses

Tootmispraktika osakonna juhataja
ASKO TOOMSOO

KES KUS MIS

KÕRGGKOLIPEDAGOOGIKA

28. septembril algasid taas kõrgkoolipedagoogika kursused. Prof. A. Aarna rääkis kõrghariduse süsteemist ja struktuurist, kõrgõppeasutuse funktsioonidest ja struktuurist ning kõrgkooli tegevust määravaist dokumentidest. Dots. S. Tammeit (TPed) järgnes loeng õppimise psühholoogiast, vaimsest pingest ja puhkusest.

JÄRJEKORDNE ÕPPEPÄEV

Marksismi-leninismi ülikooli TPI osakonna järjekordne õppepäev on 5. oktoobril. I kursusele peab loengu dots. B. Tamm («Õpetus sotsialismist. Utopia ja teadus») ning dots. A. Sunila («Marksistliku-leninliku teooria ja Kommunistliku Partei poliitika aktuaalseid probleeme NLKP XXV kongressi materjalides») II kursusele esinevad dots. K. Hallik («Tänapäeva revisionistlike sotsialismikäsitluste kriitika») ja prof. V. Koslov («NLKP XXV kongressi majandusteaduse ülesannetest»).

TEADUSKONNA KOMSOMOLIBÜROOL

Teisipäeval tuli kokku elektroautomaatikateaduskonna komsomolibüroo. Päevakorras oli uute liikmete vastuvõtt komsomoli, kokkuvõtteid tehtust ja uute plaanide seadmine. Rõõmsat elevust ja arutelu tekitas teade Suure Oktoobri 60. aastapäevale pühendatud teaduskondadevahelise temaatiliste puhkehõltsu konkursi korraldamisest.

«MIR» SEERIA ARVUTID JA NENDE KASUTAMINE ÕPPEPROTSESSIS

oli meil esinenud Belgorodi lektori B. Bubluku loenguseeria teema. Loenguseminaride tsükli lõppeval nädalal tutvuti lähemalt arvuti. MIR-2 kasutamise võimalustega.

TPI TÕUTAJATE POLIITSEMINARIL

kõneles rahvusvahelise olukorra sõlmküsimustest v.-õp. H. Vainu.

KAUGÕPPETEADUSKOND ALUSTAB

Immatrikulatsioonaktusega aulast 7. oktoobril kell 13 alustab õppetööd kaugõppe-teaduskond.

JOON ALLA MALEVASUVELE

Esmaspäeva pärastlõunal olid EVA-klubis arutlused möödunud malevasuve probleemid. Arutelu vahendas ETV noortesaadete toimetuse saatena «Joon alla», mis jõuab teleekraanile oktoobri esimesel nädalal.

AJAKOHANE NÄITUS

Seoses masinaehitajate päevaga on I korrusel IV korpuse koridoris väljas näitus mehaanikateaduskonna õppemetoodilisest ja teadustööst. Näha on hulgaliselt arve, konkreetseid töid ja muud infot meie maha mehaanikute kohta.

KAUNASE KOLLEGIDEL KÜLAS

Kaunase Polütehnilise Instituudi toimetusel käisid külas TP korrespondent Urmi Reinde ja Pressiklubi liikmed Katrin Roomet, Olev Loitme ja Meelis Pääro. Kohtuti sealsete tudengite-ajakirjandushuvilistega. Kaunases õpinguid jätkavate tipikatega vahetati kogemusi. KPI ajalehe 21. septembri numbris on avaldatud illevaade kohtumisest toimetuses ja foto. Kaunases-käigust ja seal kuuldust on võimalik lugeda ka TP lähemates numbrites.

(Järg 2. lk.)

MEIE PARIMAD

V. I. Lenini nimeline stipendium: VLADIMIR GROMOV (AK-97), JÜRI VOIGEMAST (EE-51), PEEP EOMOIS (LS-71), ANDRÉS ROOT (TR-71), TOIVO TRUUTS (KA-71), KALJO KARILAI (MA-71), TEODOR LUTSKOVSKI (TI-91).

J. Lauristini nimeline stipendium: AILI PITSI (EE-51), PILLE VIIBUR (TI-91).

J. Anveldi nimeline stipendium: NIKOLAI SALNIKOV (KA-77), LEA TAMMET (TI-71).

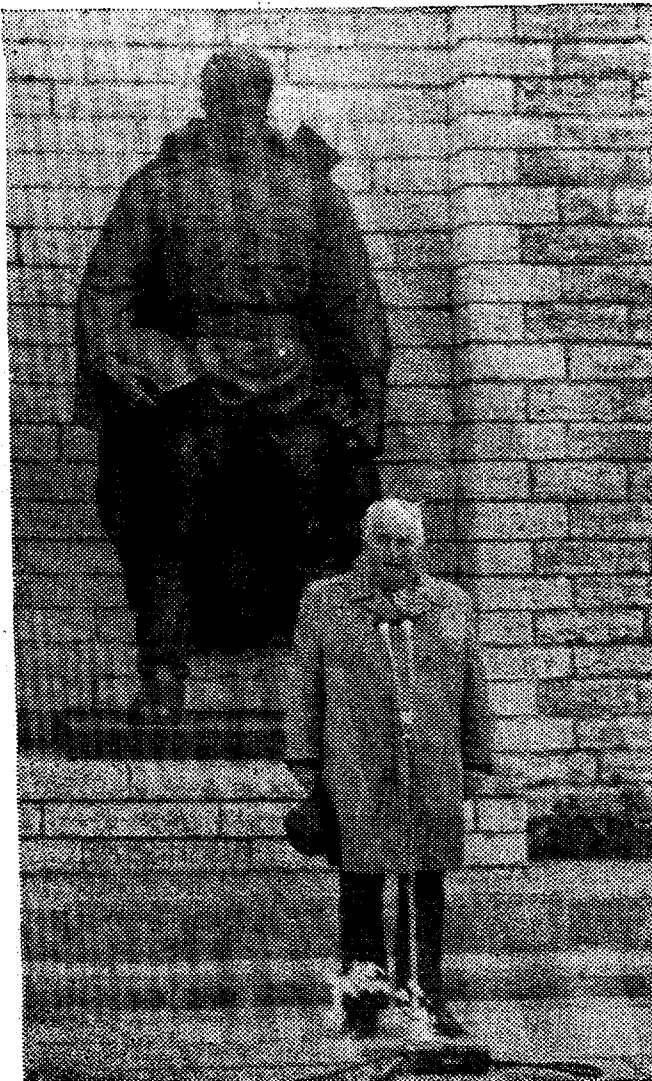
H. Pöögelmanni nimeline stipendium: ARKADI VINNIK (MM-77).

V. Kingissepa nimeline stipendium: OLEV LIIK (AV-51).

E. Lenzi nimeline stipendium: MIHAIL MATSKIN (LS-97).

◆ Tallinna vabastamise aastapäevale pühendatud mitingul osales ka TPI delegatsioon.

TPI sõjaveteranide nimel võitis sõna dotsent ÜLO TAIGRO. SVEN ARBETI foto

TULIPUNKTIS

A/ü.-
KOMITEES

A/ü.-komitee selle õppeaasta esimene istung toimus 21. septembril.

Instituudi sügissemestri tunniplaanist ja üliõpilaste koormusest rääkis õppe-metoodikavalitsuse osakonnajuhataja R. Jürgenson. Halduspropektor H. Eesmaa informeeris a/ü.-komiteed instituudi tööst ja õppe-ruumide talveks ettevalmistamisest.

Üliõpilasklubi direktor O. Pihlamägi kõneles klubi töösuundadest 1977/78. õppeaastal. A/ü.-komitee kinnitas Üliõpilasklubi tööplaani 1977/78. õppeaastaks.

TPI aianduskooperatiiv «Suv» tähistab sel aastal oma tegevuse 10. aastapäeva. A/ü.-komitee otsustas autasustada tänukirjaga järgmisi aianduskooperatiivi liikmeid:

Roland Kaljas, Ene Koemets, Voldemar Prikk ja Rein Siimar.

TPI a/ü.-komitee aseesimees organisatsioonilise töö alal Valdo Kompus peatus teaduskondade a/ü.-büroode liikmemaksu plaanide täitmisel ja teaduskondade a/ü.-konverentside läbiviimisel.

A/ü.-komitee kinnitas oma istungil komitee ja komisjonide tööplaani.

Marksismi-leninismi ülikooli TPI csakonna õppeasuta avamisel 21. septembril.

◆ Tervituskõnega esineb EKP Keskkomitee teaduse ja õppeasutuste osakonna juhataja asetäitja **PRIT JÄRVE** (pildil vasakul).

1917. aasta oktoobrikuus kukutas proletariaat eesotsas bolševike parteiga Ajutise Valitsuse, kuhu kuulusid kodanlased ja nende käsilased. Samaaegselt revolutsiooniliste sündmustega Petrogradis toimus revolutsiooniline liikumine ka Venemaa äärealadel, sealhulgas ka Eestis. Siin olid revolutsioonilised jõud koondunud peamiselt kahte keskuse — Tallinna ja Narva, kuna kohalikes tehastes töötasid Eesti tööliklassi peamised jõud.

tugevnesid Tallinna bolševike read veelgi — vanglaist ja asumiselt pöördus tagasi suur hulk partei liikmeid. See tugevdas tunduvalt bolševike mõju.

Maikuu hakkas ilmuma venekeelne bolševistlik ajaleht «Utro Pravda», mille toimetajaks oli Ivan Rabtšinski. Ajalehe eesmärgiks oli propagandistliku selgitustöö tegemine ja informatsiooni andmine vene ja teistest rahvustest tööliste, soldatitele ja madrustele.

Ajutise Valitsuse poolt määratud Eestimaa kubermangu komissar Ivan Poska püüdis teha kõik, et revolutsioonilist liikumist vaigistada. Üheks selliseks katseks oli mõte saata Venemaa sisekubermangudesse Tallinna 60 000 töölist. Bolševi-

Tallinna Nõukogu istungil otsustati muretseda tööliiskardi väele lahingurelvastust. Hakkas tööle Punakaardi Keskkomisjon.

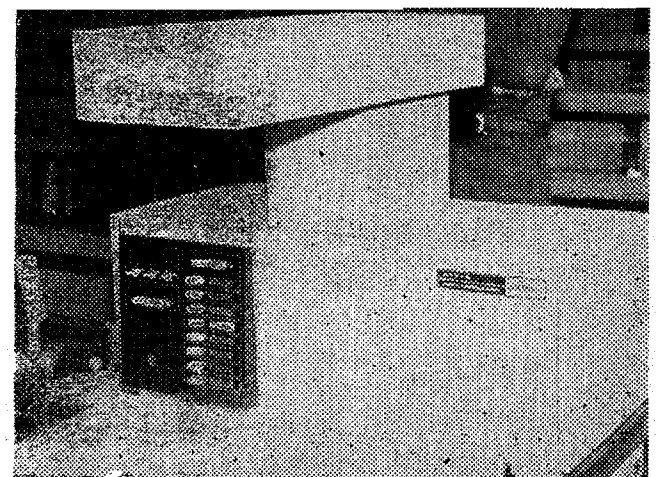
Augustis ja septembris alustasid bolševikud agitatsiooni- ja organiseerimistööd Venemaa Asutava Kogu valimiseks, lähitudes VSDT(b)P VI kongressi otsustest. Loodi valimisajade Eestimaa ringkonnakomisjon. Valimiskampaaniat kasutasid bolševikud oma seisukohtade ning vaadete selgitamiseks laiematele rahvahulkadele. 10. oktoobril toimus Lenini osavõtul VSDT(b)P Keskkomitee istung, kus võeti vastu resolutsioon, milles tunnustati, et relvastatud ülestõus on vältimatu ning aeg on selleks küps.

TEHNILISTE ÕPPEVAHENDITE TEENISTUS LENINGRADIS

Kümmekond tehniliste õppevahendite teenistuse töötajat käisid ekskursioonil Leningradis. Tutvuti linnaga, käidi muuseumides ja kontserdil. Leningradi Metsatehnilises Akadeemias tutvuti uute õppemeetodite ja -vahendite laboriga ja õppefilmide valmistamisega, Leningradi Polütehnilises Instituudis televisiooni kasutamise õppetöös. Pildil: TÕT staažikamaid töötajaid Galina Kann ja Ilmar Saks tutvumas õppejõu töökohaga telestuudios.

◆ Suures loenguauditooriumis on paigaldamisel auditooriumisisene televisiooniseade.

SVEN ARBETT-fotod,
JAAN VAITMAA tekst

PÖÖRDELINE ETAPP

Nüüd siis lähemalt revolutsioonilistest sündmustest Tallinnas.

Kuna Veebruarirevolutsiooni tulemusena ei saanud tööliste, talupoegade ja soldatite saadikute nõukogud seadusandlikku võimu, tuli võitlust võimu eest jätkata. Nõukogude osatähtsus rahvahulkade poliitilise ja majandusliku elu juhtimisel üha kasvas. Kiiresti kasvas ka Tallinna parteiorganisatsioon. Kogu võitlus võimu eest käis rahulikul teel.

Suur tähtsus oli bolševistliku ajalehe «Kiir» asutamisel. Toimetus, kuhu kuulusid ka Viktor Kingissepp ja Jaan Sihver, muutis ajalehe revolutsiooniliste rahvahulkade organiseerijaks nii Tallinnas kui ka kogu Eestis. Ajalehe lehekülgedel ilmusid VSDT(b)P Keskkomitee dokumendid, trükiti informatsiooni partei tegevusest ja muudest aktuaalsetest küsimustest.

Tallinna ja terve Eesti bolševike kõige pakilisemaks organisatsiooniliseks ülesandeks aprillis kujunes parteikonverentsi kokkukutsumine ja üle-eesti laialise parteikeskuse loomine. Peale nõupidamisi ja arutelusid kutsuti 16.–17. aprillil Tallinnas kokku Eesti bolševike organisatsioonide konverents, mida tuntakse ka VSDT(b)P Põhja-Balti organisatsioonide esimese konverentsi nime all. Konverentsil arutati läbi Aprilliteesid, mis tunnustati edasise töö lähtepunktiks. Töötati välja ja kinnitati VSDT(b)P Põhja-Balti organisatsioonide põhikiri ning juhtiva organina moodustati täidesaatev büroo.

Märtsi- ja aprillikuu jooksul

kuud paljastasid Poska rahvusliku tagakiusamise poliitika ning ajasid evakueerimisplaani nurja.

Mai lõpus kõrvaldati Poska võimult ning tsiviilvõim läks Tallinna Nõukogu Täitevkomitee kätte.

Et haarata revolutsioonilise liikumise kaasa ka noorsugu, loodi juunis Tallinna Sotsiaaldemokraatlik Noorte Klubi.

Juunis-juulis toimus rida demonstratsioone ja poliitilisi meeleavaldusi. Nõrgendamaks enda vastu tekkinud opositsiooni tuli kodanlik organisatsioon Eesti Liit välja ideega lahendada kõik tüliküsimused rahvakongressil. Tartu Eesti Seltskondlike Korralduste Liit soovitas peale rahvakongressi kutsuda kokku rahvuskongress rahvuslike küsimuste arutamiseks.

Bolševikud asusid nende kongresside suhtes eitavale seisukohale. Nähes läbi kodanluse tagurlikke plaane, otsustati kongressid nurja ajada. See ka õnnestus. Vastukaaluks organiseeriti protestidemonstratsioon, kus 40 000 osavõtjat näitasid bolševistlike loosungite all üles oma nõrdimust ja pahameelt kehtiva korra vastu.

Juulisündmustega lõppes revolutsiooni rahuliku arenemise periood.

26. juulist 3. augustini toimus VSDT(b)P VI kongress, mille otsuste alusel hakati ette valmistama relvastatud ülestõusu.

Juulis-augustis halvenes tunduvalt töötava rahva majanduslik olukord. Laienes streigiliikumine. Peale tööliste streikisid ka äriteenijad, sadamatöölised jt.

Hakati looma ka Punakaardi salku. 1. septembril toimunud

Oma kirjas Põhjapiirkonna nõukogude kongressile juhtis Lenin tähelepanu Balti laevastiku ja Tallinna tähtsale osale revolutsiooni läbiviimisel.

12.–14. oktoobril toimus Tallinnas Eestimaa Nõukogude II kongress. Siin otsustati toetada VSDT(b)P Keskkomitee otsust relvastatud ülestõusuks ettevalmistumise kohta.

Revolutsioonilise liikumise järsk tõus tekitas Ajutise Valitsuse kohapealsete esindajate hulgas suurt ärevust. Nende palvel toodi Tallinnasse valitsusele ustavad väed. Kavatsus luua siin Põhjarinde vägede kontrevolutsiooniline keskus aga nurjus.

Tööliste, kehvtalurahva ja sõjaväelaste revolutsiooniline aktiivsus üha kasvas. 22. oktoobril moodustati Eestimaa Sõja-revolutsioonikomitee, mille esimees Rabtšinski sai vajalikke korraldusi VSDT(b)P Keskkomitee Sõja-revolutsioonikomiteelt.

Petrogradist saadud juhtnõu-ride kohaselt võeti Tallinnas 23. oktoobril kell 19 Eestimaa Sõja-revolutsioonikomitee kontrolli alla kõik tähtsamad strateegilised punktid ja määrati komissarid kohaliku väejuhatuse juurde, sõjaväeosadesse ja sideasutustesse. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon Tallinnas oli võitnud rahulikul teel.

Suure Oktoobri võit oli pöördeliseks etapiks Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi ajaloolisel arengul ning tema tähtsust on raske ülehinnata.

JÜRI KIRSS
TP-31

△ 1976/77. õ.-a. üliõpilaste NLKP ajaloo alasel konkursil III preemia saanud töö põhjal.

KES-KUS-MIS

(Algus 1. lk.)

KAMMERORKESTRI KONTSERT

Täna, 30. septembril kell 19.30 on meie aulas R.A.T «Estonia» Kammerorkestri kontsert. Kaasa teevad solistidena rahvusvaheliste konkurside laureaadid Tatjana Grindenko (viul) ja Gidon Kremer (viul). Dirigeerib ENSV teeneline kunstitege-

lane Eri Klas. Kavas on J. Bachi kontsert 2 viiulile ja orkestrile d-moll, A. Pärdi «Tabula rasa» esietekanne, Fr. Schuberti polnees B-duur ja A. Snitke «Concerto grosso». Kontsert on pühendatud rahvusvahelisele muusikapäevale. Piletid müügil «Estonia» kassas.

VANA TALLINN JA TÄNAPÄEV

Interklubi kohtus eile õhtul

«Evas» arheoloog Jaan Tammega restaureerimisvalitsusest. Räägiti vana Tallinna tänasest ja lähemast homsest.

KAKS HEAD FILMI

Tuleval teisipäeval on filmiklubis A. Wajda loomingu õhtu. Näidatakse kaht tema filmi: «Maastik pärast lahingut» ja «Kõik müügilks».

↙ NÄITLEJA, ↘ LAULJA, HELILOOJA

VLADIMIR VOSSOTSKI on väga populaarne nii teatris kui kinos. Teatris Tagankal kuuluvad talle pearollid paljudes etendustes («Hamlet», «Galilei elu», «Hea inimene Sezuaniist»). Filmide arv, kus Vössotski on mänginud, ulatub kahekümneni. Siia kuuluvad episoodilised osatäitmised filmides «Oodake kirju», «Dima Gorini karjäär» jt. ja suure osad filmides «Duell», «Lugu sellest, kuidas tsaar Peeter moorlasele naise võttis».

Vladimir Vössotski on lõpetanud stuudiokooli Moskva Akadeemilise Kunstiteatri juures 1960. aastal. Kohe järgnesid ka esimesed osatäitmised filmides. Ent tõeliselt tuntuks sai Vössotski filminäitlejana 1966. aastal, mil Odessa kinostuudios valmis «Vertikaal». Sellest algas Vladimir Vössotski mitte ainult kui näitleja, vaid ka laulude autori ja nende esitaja populaarsus. Praegu on raske leida inimest, kes poleks kunagi kuulnud ühtki Vössotski laulu. Täna on näitleja-laulja-helilooja Vössotski kirjutanud pal-

ju laule: laule filmidele, näidenditele, laule lihtsalt niisama, ilma tellimusteta. Firmalt «Meeloodia» on muusikaarmastajate ni jõudnud kümnekond heliplaati Vössotski lauludega.

Vladimir Vössotski laulud köidavad oma aktuaalsusega, huumoriga, ootamatu ja ebavalise rütmiga. Seda eelkõige, kuid mitte ainult. Lisandub autori meisterlik esituslaad. Vössotski koos laulmisega alati ka «mängib» laulus kujutatut, on lendur või lennuk, on piraat ja piraatide laev. See kõik muudab tema laulud eriti omapäraseks ja kordumatuks.

Võib väita, et Vössotski loomingu on tõlkimatu, et seda peab kuulama ehedalt, autori enese esituses ja enese sõnadega. Ent allpool siiski katse Vössotskit eestindada. Kuidas kõlab ja mis välja tuli, on võimalik kontrollida, kuulates Vössotskit ennast heliplaadil. Tõlgitud laulu on Vössotski kirjutanud teatri «Sovremennik» näidendile «Oma saar».

NADEŽDA MAJEVSKAJA

*Mul elu vastu alati on huvi,
ei meelita mind hauasamba au.
Ei meeldi mulle kevad ega suvi,
kui südameis on surruks löödud laul.
Külm küünilik, minust kõnni kaugemale!
Kuid loosungitestki tusk põue poeb.
On mulle vastik võõra läikiv pale,
kes üle õla minu kirju loeb.*

*Ei meeldi mulle, kui jään sõbrast ilma,
kui tuli enne õhtut kustub leelt.
Ja lasud, olgu kuklasse või silma,
on mulle ühtemoodi vastumeelt.
Ma vihkan võltsi kiitust nagu laimu
ja lõtva kõhklust nagu kuritööd,
ei salli tuima allumise vaimu
ja müratsevaid jõuke keset ööd.*

*Ei meeldi mulle priske rahulolu,
need, kellel aina rubla järel rutt,
kui sõnast «au» on tehtud vana kolu
ja au sees hoopis tagaselja jutt.
Ei ole haledust mu hinges ammu,
kui kuulen, et jääb pooleli akord.
Ma vihkan jõuetust ja jõnka rammu...
Vaid Kristusest on kahju mõnikord.*

*Ma endale ei meeldi, kui lõõn araks
ja vaatan pealt, kui süütut peksab pätt.
Mu hing peab jääma isiklikuks varaks —
ei kannata seal võõra räpast kätt.
Ei meeldi mulle labasuse pühad,
kus kunstist jääb paar kroossi pihu peal.
Ja kuigi elu paremaks läeb üha,
ei minule see kõik saa armsaks eal!*

Tõlkinud PAUL OJA

Paul Lettens — 50

Vanemõpetaja Paul Lettens sündis 3. oktoobril 1927. a. Tallinnas teenistuja perekonnas. Kõrgema hariduse omandas ta 1952. aastal TPI majandusteaduskonna lõpetamise järel. Seejärel töötas juubilar osakonnajuhatajana trustis «Santehmon-taž» ning Elektritööstuse Planeerimis- ja Juhtimissüsteemide Teadusliku uurimise ja Projekteerimis-Tehnoloogilises Instituudis. Vabariigi ehitustegevuse arendamise praktilised probleemid haarasid ka juubilari. ENSV Teaduste Akadeemia Majanduse Instituudis töötades hakkas ta selgitama Eesti NSV riikliku elamuehituse sanitaartechniliste tööde industrialiseerimise võimalusi ning uurima nende majanduslikku efektiivsust.

1966. aastal, kui TPI-s hakkas hoogu võtma ehituse ökonomika ja organiseerimise insener-ökonomistide ettevalmistus, oli ka siin vaja tunnustatud eriteadlast Paul Lettensi abi. Paljude aastate jooksul on sajad TE, EK ja EV eriala lõpetanud insener-ökonomistid ning sani-

taartechnika insenerid omandanud häid teadmisi oma erialal juubilari käe all.

Sanitaartechnika progressi uute suundade kavandamisel ja uue tehnika juurutamisel on juubilar ühiskondlikus korras pikka aega aktiivselt kaasa löönud ETTÜN ehitustööstuse sanitaartechnika sektiooni presiidiumi esimehe asetäitjana.

Hea ja aktiivse lektorina ja korrektse sõnaseadjana on Paul Lettens tuntud mitte ainult meie instituudis, vaid ka kogu vabariigi filateeliasõprade peres. Ta on pikki aastaid juhtinud Üleliidulise Filatelistide Ühingu Eesti Vabariikliku osakonna juhatuse tööd presiidiumi esimehena ja pälvinud korduvalt ka selles töös kõrget tunnustust.

Kuid ega kõike, mis üks ajalikk mees täismeheikka jõudmiseni on ära teinud, jõuagi kirja panna. Ja eks tegemisi ole ju nii palju, et mõnigi töö ootab veel ees.

Soovime oma alati sõbraliku-

le, rahuliku iseloomuga ja tasakaalukale kolleegile kõikide järgnevate saavutusteni jõudmiseks püsivust, edu ja tervist.

Kolleegid ehituse ökonomika ja organiseerimise kateedrist

T Ä N A V U

Juba 7. septembril võtsime Filmiklubis vastu uue õppeaasta esimese külalise — Milaanos asuva Itaalia multifilmide Instituudi direktori Massimo Maisetti, kel oli kaasas valik Itaalia viimaste aastate multiloomingu paremikust (M. Manfredi, O. Cavandoli, P. Zaci ja E. Luzzot' tööd).

Regulaarsed klubiõhtud algasid 20. septembrist. Nagu ikka saame kokku igal teisipäeval kell pool seitse õhtul. Siinkohal vabandame nende ees, kes seekord abonementidist ilma jäid. Meie poolt väljakuulutatud viimasteks müügipäevadeks neid enam ei jätkunud. Saali kohade ja seega ka abonementide arv on siiski piiratud.

Nüüd mõni sõna programmi tutvustamiseks, kuigi klubi eripära arvestades tuleb leppida muudatustega.

Esimesel klubiõhtul oli meie külaliseks lektor Volkov Moskvas, kes tutvustas tänapäeva Ameerika filmikunsti. Vaatasime katkendeid filmidest «Taevaalune põrgu» (tulekahju 136-korruselises pilvelõhkujas), ühe näitena katastrooffilmidest (osades P. Newman ja S. McQuinn), ja kaht dokumentaalteost. Üks neist kõneles Charles Mansoni ja tema «perekonna» verise roimatöö süüasjast, teine tutvustas rock-muusika ajalugu Elvis Presley lauljate alguseni. Järgmisel õhtul nägime «Mos-

filmi» režissööri Nikita Mihhalkovi («Võõrastele oma, omadele võõras» ja «Armastuse ori») uut filmi «Lõpetamata pala pianoolale», mille aluseks on Tšehovi varasema loomingu perioodi novellid.

Ühel möödunud kevade viimastest klubiõhtutest vaatasime Larissa Sepitko uut filmi «Kirgastumine», kus uurija Portnovi kehastas Anatoli Solonitsõn. Varasemast mäletame teda osalisena peale «Ivani lapsepõlve» kõigis Tarkovski filmides (Andrei Rubljov «Andrei Rubljovis», Sartorius «Solari-ses», Mõõduja «Peeqlis»). Lisaks veel suurosad S. Gerassimovi filmis «Armastada inimest» ning G. Panfilovi tuntud teoses «Tulest kõrvetamata ei pääse». Ka A. Kaidanovski on mänginud väga mitmetes filmides («Insener Garini hüperboolid», «Kuldne jõgi» jt.). Mõlemad näitlejad viibivad praegu Tallinnas A. Tarkovski uue filmi «Stalker» (vendade Stru-gatskite jutustuse «Pink tee-pervel» ainetel) võtetel ja olid külalisteks ka meie klubis.

Lähemast tulevikust. Oktoobri algul on meil kavas programm 1930. aastate ajaloolis-revolutsioonilistest filmidest (fragmendid «Tšapajevist» jt.). Mark Soosaar jätkab maailma filmikunsti ajaloo tutvustamist. Külla on oodata režissöör S. Ljubšini koos tema uue filmi-

ga «Kutsu mind helgesse kaugusse», mis on valminud V. Sukšini jutustuse ainetel (peaosades L. Fedossejeva ja M. Ulanov.). Välisriikide filmiloomingust tahame eelkõige tutvustada inglise kineastide (Lousy, Richardson jt.) töid. Kavas on ka A. Wajda ammu lubatud «Kõik müügis» ja filmiloeng «Filmikunst ja tänapäev.» Ei unusta loomulikult ka oma vabariigi filmiloojaid. Kaju Kiisal on valmimas «Surma hinda küsi surnutelt» ja Mark Soosaarel kahetunnine film Eduard Viiraltist.

REET RISTLAAN

23,06 km kartuleid

Malevasuvest on möödunud vaid mõni nädal, kuid väike tööpisik istub meis igati kindlalt veel sees. Käed lausa kibelesid. Nii võtsimegi eeskujuks III kursuse üliõpilased, kes annavad oma panuse, et kartulisaak õigeaegselt salve saaks. Laupäeva hommikul veereski buss tipikatega Haiba sovhoosi Kernu osakonna poole. Põllu-veerl olid bussil vastas osakonnajuhataja ja brigadir. Meid ootasidki juba nukralt pruunikstõmbunud pealsetega kartulid, täitmist vajavad tühjad kartulikastid ja tööst lõmmis ämbrid.

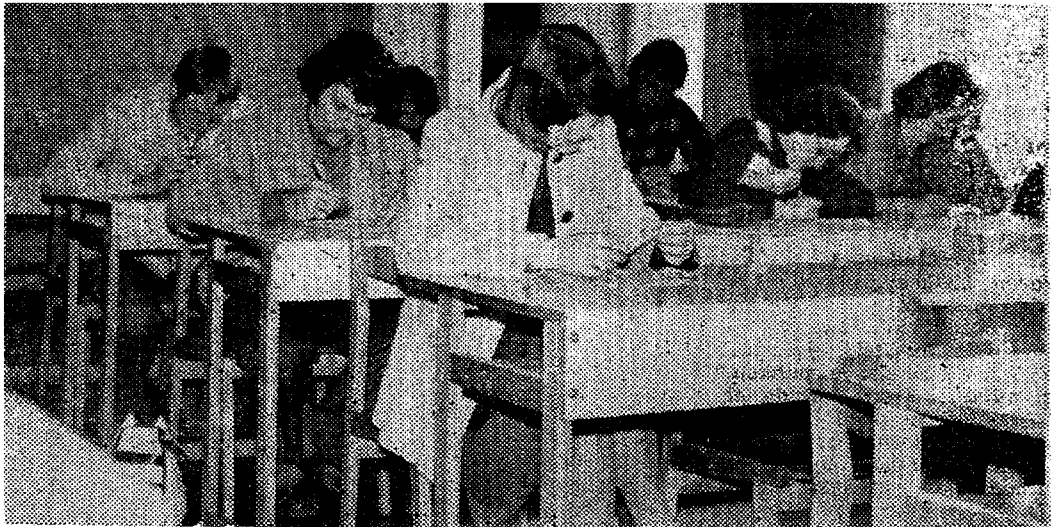
Malevatöös karastunud üliõpilaste käes läks töö lausa lennates ja kartulipõld muutus vabu vao järel mustavaks maaks. Väikesed puhkepausid kuluvad siiski marjaks ära — sai küürutamistest kangeks jäänud selga sirutada ja traktorist jõudis vahepeal oma masinat putitada. Puhusime juttu ka ning selgitasime ära sovhoosirahva poolt üleskerkinud küsimuse — TPI ehitusteaduskonnas maalriks õppida praegu veel

ei saa. Siis veel paar korralikku töömehesuutsu ja töö läks õhtuni välja.

Peale väsitavat tööpäeva ootas meid hubane saun järve kaldal. Saun aitas nagu alati. Päevane väsimus ja seljavalu olid nagu puhitud. Koos meiega veetis õhtut sovhoosi noor agronoom Joseph. Tema rääkiski meile sovhoosis käimasolevast saagikoristusest ja enda kui noore spetsialisti ees seisvatest ülesannetest. Mures oli ta saagi pärast: juba kimbutasid põlde öökülmad, ei jätku töökäsi, mehhanismid veavad pidevalt ära.

Pühapäeva õhtul ühiselamute poole sõites nägime veel kaua mustavaid põllulappe. Tegime tehtust ka väikesed kokkuvõtted. Selgus, et olime üles noppinud 329 893 kartulit. Ja kui neist kartullitest teha kett, oleks selle pikkus 23,06 km. Sellise kartuliriviga saaks Haiba sovhoosi Kernu osakonnale mitu head tiiru ümber tõmmata.

TIINA LÕHMUS
EE-32

* Eelmises TP-s lugesite sellest, kuidas Pressiklubi järelkasvukogus. Sellel pildil näete ankeedile vastamist. Vasakul aga («23,06 km...») on juba üks esimestest kaastöödest.

PRESS-TPI

Raamatusõprade oma klubi

Meie tehnikakoolis tegutsevad aktiivsed populaarsed ja traditsioonikad spordi- ja taidluskollektiivid, 1977. a. üliõpilasteatmiku järgi 12 klubi. Kõik aitavad suuresti avardada tehnikaspetsialisti vaimset silmaringi.

Aga kas tootmisjuhile, kollektiivi juhile oleks ülearune pilguheitmine inimese sisemaailma, inimsuhete ilmingutele ja varjunditele? Kindlasti mitte!

Me kõik loeme ilukirjandust. On aga huvitav ka oma seisukohti kaaslasega jagada, vaielda, kuulata kirjanike ja kirjandusteadlaste arutlusi, edendamaks nii oma kirjanduslikku mõtlemisostust ja teritamaks tähelepanu inimisiksuse vastu. Selleks tegutseb meil Üleiliduline Raamatusõprade Ühingu 1974. a. põhikirja alusel loodud Raamatusõprade klubi.

Kolmeteistkümnes klubi on alles noor, kuid sihid on seatud ja tegevusplaan olemas. Soovime, et liikmete arv suureneks TPI töötajate ja üliõpilaste laiema kaasatulekuga. Et klubiline tegevusvorm hästi laabuks, on kavas edaspidi moodustada eraldi üliõpilaste seksioon oma juhatusena.

Käesoleval aastal on TPI Raamatusõprade klubis kavas mitmesugused üritused.

Vestlusringid
Oktoobrikuus (5. okt. kell 17) kohtumine kirjanik Boris Kaburi ja lugeja Meelis Ideoniga teemal «Ulme kirjanduse probleemid kirjaniku ja lugeja seisukohast».

Novembris kohtume kirjanik Ülo Tuulikuga teemal «Maailm kirjaniku silmadega».

Jaanuaris kõneleb kirjandusteadlane Oskar Kruus Eesti ja Soome kirjandussuhetest.

Märtsis kohtume Aurora Semperiga, kes jagab oma mälestusi «Siuru» luuletajatest.

Aprillis tutvustab kirjandusloolane Oskar Kuningas läti kirjandust.

Lahtised kirjandusõhtud taidlate majas

Detsembris Oktoobrirevolutsiooni 60. juubeli tähe all 1917. a. eesti luule õhtu. Kirjandusteadlane Nigol Andresen kõneleb J. Semperi, J. Barbaruse, M. Underi, H. Visnapuu, G. Suitsu jt. revolutsioonista luulest. Kontsertosas esitatakse teemakohast luulet ja muusikat.

Veebruaris kirjandusõhtu teemal «A. H. Tammsaare ja muusika».

◆ Ekskursioonid ◆

Mais-juunis tutvume Tallinna kirjanduslike vaatamisväärsustega, Pirit mineviku ja tulevikuga.

Tallinna teiste asutuste raamatuklubide ürituste külastamine

(Kreutzwaldi-nim. raamatukogus, Tallinna Raamatuhingus, Gorki-nim. raamatukogus, Tallinna Linnamuuseumis).

Täpsemalt anname kõigist üritustest teada instituudi teadetahvlitel.

Klubisse astujad! Tulge oma sooviga TPI raamatukogusse (Ehitajate tee 5), kus praegune klubi juhatus (D. Eek, I. Kaasik, R. Toomsoo) korraldab kõik vajalikku. Kaasa võtke küsimused, kriitikameel koos huumoriga ja uued ettepanekud!

Klubi juhatuses esimees
DAISY EEK

IN MEMORIAM

LEIDA KANNE

25. septembri õhtutunnil tabas majandusteaduskonna peret korvamatult kaotus. Meie hulgast lahkus jäädavalt kõigi poolt luugupeetud ja armastatud kolleeg, majanduskandidaat dotsent **LEIDA KANNE**. Kaotus on üli-raske. Meie hulgas ei ole enam suurte elukogemustega, välja-paistvate pedagoogivõimetega tuge noortele, ustavat ja töökat kolleegi, kes alates majandusteaduskonna taasrajamisest 1960. a. andis kogu oma energia, oma suurepärase organisatsioonioskuse jäätult tulevaste majandusteadlaste kasvatamiseks.

Leida Kanne sündis töölisperekonnas 22. detsembril 1919. a. Gümnaasiumi lõpetas ta 1938. a., töötas siis arveametnikuna ja raamatupidajana ning pärast Nõukogude Eesti vabastamist 1944. a. asus õppima TPI majandusteaduskonda, mille lõpetas 1948. a. Järgnes kümneaastane kuusetöö tehases «Volta» ja alates 1958. aastast ENSV Riiklikus Plaanikomitees. Praktilise töö kõrval tundis Leida Kanne elavat huvi teaduslik-pedagoogilise tegevuse vastu, mis tõi tema õppeülesande täitjana TPI-sse. Alates 1960. a. sai Leida Kanne täielikult majandusteaduskonna õppejõud. Esialgu oli ta vanemõpetaja tootmise ökonomika ja organisatsioonikateedris ja pärast väitekirja kaitsmist 1968. a. kuuni surmani sama kateedri dotsent.

Tema tööst ja ühiskondlikust tegevusest räägivad arvukad kiitused TPI rektori käskkirjas, medal «Vapra töö eest V. I. Leninil 100. sünniaastapäeva tähistamiseks» ning Tööveterani medal. Kõige selle taga on hingestatud teadlik, metoodiline ja ennastalgav õppe-kasvatustöö. Üle tuhande insener-ökonomisti vabariigi majandustegevuse kõigil tasanditel on tema õpilased, neist paljudele on ta olnud tõeliseks akadeemiliseks emaks. Korrektsus ja vastutustunne olid tema deviisiks.

Aastate vältel kogus ja süstematiseeris ta suure põhjalikkusega majandusteaduskonna ajaloomaterjale.

Leida Kannele on majandusteaduskonna ajalugu lõppenud. Majandusteaduskonna ajaloo lehekülgedele jääb alatiseks püsima tema unustamatu kuju.

Kolleegid

Vastutava toimetaja asetäitja
E. TONISMÄE

«Tallinnский политехник», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Tallinnского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42.

Hind 2 kop.

MB-06754
Tell. nr. 1678

Enesestmõistetavaks läbi meie eneste

nil väljute koridori ja ummistate sageli ühest korpusest teise viiva tee. Võite sattuda jutuhoogu kaaslasena. Aga kui siiski hoiaksite meeles, et on inimesi, kes tahavad teist mõelda?

* Klaasist ukseid on muidugi ehituskultuuri täiustus. Teie käed, ükskõik kui puhtad nad ka on, jätavad neile siiski oma jäljed. Sellegipoolest ei maksa ükski jalaga lahti lüüa: nii võib ukse pöörde polt vedrupesast välja tulla.

* Oskate kultuursete liigutustega suitsetada, tikke ja tuhka urni visata (ainult vähesed topivad neid lukuaukudesse

ja lillepottidesse). Puhute koridoris seistes suitsurõngaid. See vähendab meie kõikide eluiga vähemalt viite aasta võrra. 75-lt 70-le. Kas arvate, et koos suitsuga olete kiiremini täiskasvanud?

* On arusaadav, et koridorides ei joosta ega tormata, ei näidata üksteise suhtes emotsioone välja, ei kõnelda liiga valjult.

* Oppejõudude tervitamine on elementaarne viisakus. Oleks viisakas teretada ka seda õppejõudu, kellega olete kokku puutunud vaid väga lühikest aega.

* Andke vahel andeks õhtustele tudengitele, kui nad

endi järel tahvi on puhastamata jätnud. Mis siis, kui teie ise nüüd hommikul tahvi puhkate pesete?

* Instituudi puusepad võiksid teha palju kasulikuid töid, kui igal aastal toole parandada. Lõhutud tooli jagu vaevalt keegi kuulsamaks saab, vaesemaks jääme aga lõhutud mööbli jagu küll kõik.

* Ärge unustagem, et WC-d kuuluvad koridorikultuuri hulka!

Eks ole, enesestmõistetavad asjad? Aga ärge unustagem, et sellisteks — lihtsateks, enesestmõistetavaks muudab neid siiski meie eneste käitumine.

ELEMENTAAR-PIHTIMUS

Hea on neutriinol. Lendad kuhu ise tahad, läbistad kõik. Laengut pole, mass on null, keegi ei tõuka sind, keegi ei registreeri... Mida sa veel tahad?

Mina aga pean pöörlema kui neetu ümber tuuma muutuva töenäosusega, hüppama niivõlt niivõle. Kiirgama energiat. Annad kõik viimse kvandini ära, aga siis sind veel kvanditakse Bohr'i või Dirac'i järgi.

Avastati mingi väli. Elektromagnetiline. E iksi, H igrekit, V zetti pidi. Hulluks võib minna! Orbiidid pidid stacionaarsed olema. Võta ja keerle ning säilita energia pealekauba.

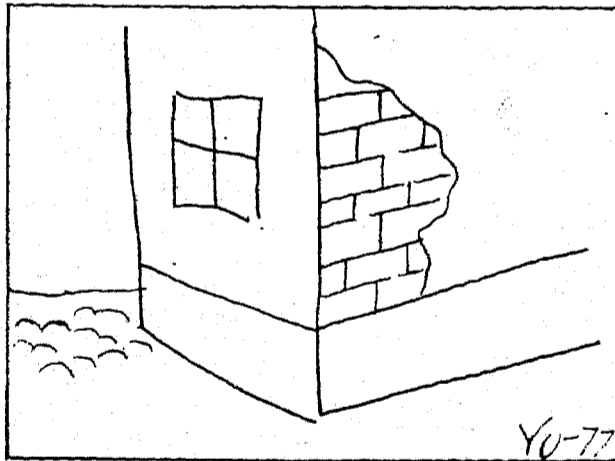
Mu sõber töötab Vesiniku juures K-kihis. Aga ise elab pagan teab kus. Kuni tööle jõuab, väsis vaeseke nii ära, et kuku või tuumale. Aga töö? Igasugused kvandid, foonid. Huligaanid! Jõlguvad ringi ja muudkui vaatavad, keda orbiidilt minema lüüa. Korralagedus. Üle 10⁻⁸ s ühes tuumas ei piisi.

Aga vabandus on veel hullem. Kord väli, kord auk, kord, võta näpust, kiirendav U. Mu sugulane kukkus auku ja nikastas φ-funktsiooni ära. Pole enam sile.

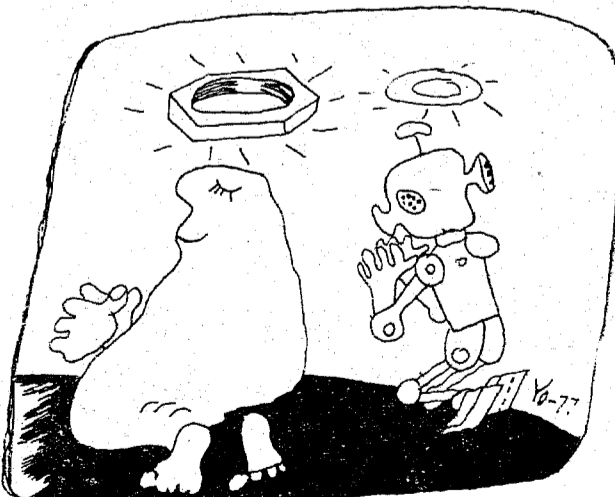
Mis sest rääkivad. Varem oli hea, jooksed rahulikult miinuselt plussile, aga vool jookseb sulle vastu. Küsid temalt uudiseid, jutustad ise. Jõuad kohale ja puhkad. Aga nüüd... Isegi peatuda ei saa. Peatud ja saad impulsis sellise määratuse, et hakkad kõikumama. Vähendad impulssi ja sind määratakse mööda ruumi laiali. Ei, neutriinon on parem olla.

Tõlge Moskva Füüsika-Tehnika Instituudi ajalehest «Za nauku»
MART PALMAS
LR-51

NALJAVÕISTLUS

* Striptiis.

* Tehnokraatia.

Märgusõna «Yorski».

TÜDRUKUD, TULGE LAULMA!

Meie Üliõpilasklubi juurde luuakse veel üks taidluskollektiiv:

TPI NAISANSAMBEL

Kui Sa suures kooris laulda ei saa, tule siis intiimsemasse kollektiivi, naisansamblisse. Neljapäeval, 6. oktoobril kell 17.00 ootab Sind kohvik-klubi «Piko».

KORTERITAOTLEJAD!

Ametiühingu olmekomisjon asub I etapi 1978. a. korterjärjekorra koostamisele ja palub 10. oktoobriks teatada muudatustest I etapi nimekirjas olevate töötajate elamis-tingimustes (perekoona suuruse muutus, elamispinna saamine, lahukumine instituudist jne.) ja esitada vajalikud tõendid. Samaks ajaks palume esitada avaldused I etapi järjekorda astumiseks. Tuletame meelde, et avalduse esitamisel tuleb ära märkida leibkonna koosseis (nimed, sünniajad, sugulusvahed), elukoht, töökoht TPI-s, tööleasumise aeg, Tallinnas elamise aeg. TPI-sse suunatutel märkida, kas suunamiskirjal on märkus «Elamispinna kindlustatakse» ja suunamiskirja number. Samuti tuleb ära märkida, mitu inimest kolib uuele pinnale elamispinna saamiseks. Avaldus peab olema alla kirjutatud leibkonna kõigi täiskasvanute poolt.

Avaldusele tuleb lisada järgmised tõendid:

- △ elukohast, kus on märgitud ka elamispinna suurus;
- △ abikaasa ja täiskasvanute töökohast mittekuluvuse kohta I etapi järjekorda;
- △ kontrollakt.

Avaldused esitada oma teaduskonna olmekomisjonile.

A/Ü OLMEKOMISJON

TPI trüki- ja kirjastusosakonna väljaandel on ilmunud:

В. Курвиц. Учебное пособие по русскому языку. Tallinn, 1977, 1000 eks., 96 lk., 14 kop.
Труды ТПИ № 415. Электромеханика VI. Tallinn, 1977, 250 eks., 76 lk., 54 kop.
Труды ТПИ № 416. Теплоэнергетика. Сборник статей XVI. Tallinn, 1977, 300 eks., 168 lk., 1.28.
Труды ТПИ № 417. Порошковая металлургия. Сборник статей II. Tallinn, 1977, 300 eks., 52 lk., 38 kop.